

Een feestdag met syfilis Michail Boelgakov

Dit komisch kortverhaal werd geschreven op 27 maart 1925 en werd voor het eerst gepubliceerd in de krant Goedok. Vertaald door Carel Schouten.

Uit de archieven van
De meester en Margarita

<http://www.masterandmargarita.eu>

Webmaster

Jan Vanhellemont
Klein Begijnhof 6
B-3000 Leuven

+3216583866
+32475260793

Een feestdag met syfilis

Op de Dag van de Werkster, die we elk jaar op de achtste dag van maart vieren,¹ opende een plattelandsleeszaal zijn deuren. Dit vond plaats in het dorp Laka-Tyzjma, dat gelegen is onder het welwillende toezicht van de weg naar Kazan, en dit dorp heeft in de leeszaal de plaatselijke sanitaire ziekenverpleger toegelaten (laten we hem maar Ivan Ivanovitsj noemen).

Als de zaken er niet zo voorstonden, dat op de achtste maart geen enkele bewuste burger dronken mocht zijn, en nog wel op een lezing, en nog wel in een leeszaal, ware het niet dat de ziekenverpleger Ivan Ivanovitsj, zoals wel bekend geen drank tot zich neemt, - dan kon je wedden dat de ziekenverpleger geheel en al bezopen was.

Zijn ogen leken op twee lakzegels van Russische flessen wodka van veertig procent, en de temperatuur van de ziekenverpleger kwam niet boven de 30 graden uit. De hut vulde zich zozeer met drankwalmen dat de voorzitter van de bijeenkomst stopte met roken en zich richtte tot Ivan Ivanovitsj in de volgende bewoordingen:

"Het woord voor de lezing ter gelegenheid van de Internationale Dag van de Werkster wordt verleend aan Ivan Ivanovitsj."

Ivan Ivanovitsj, vervuld van een alcoholische waardigheid, nam ten derden male een aanloop op het podium en deelde het volgende mede:

"Laten we, alvorens te praten over de Internationale Dag van de Werkster, enkele woorden zeggen over geslachtsziekten!"

Deze opening had volledig succes: er brak een doodse stilte aan, en toen sprong er een elektrische lamp.

"Ja... Mijn beste internationale werksters" ging de ziekenverpleger zwaar hijgend verder, "ik zie gezichtjes voor mij in tachtigvoud."

"Veertigvoud," zei de voorzitter verbaasd, kijkend op zijn controlelijstje.

"Veertigvoud, des te erger... of des te beter," ging de spreker verder, "ik heb medelijden met u, mijn beste meisjes en dames... Pardon!... vrouwen... Immers, hoe kleiner de bevolking van de gegeven regio, zoals de statistiek laat zien, des te kleiner het aantal ziektegevallen van geslachtsziekten, en omgekeerd. En in het bijzonder in het geval van syfilis... die vreselijke gesel van het proletariaat die niemand ontziet... Weet u wat syfilis is?"

"Ivan Ivanovitsj!" riep de voorzitter uit.

"Stil even. Onderbreek me niet. Syfilis," zei de spreker traag en hikkend, "is iets dat uitermate gemakkelijk op te lopen is (hier glimlachte de ziekenverpleger onheilspellend) Hm!... Noppes met boter. Hier loopt zomaar een meisje met een rode band². Ze is blij, beleeft allerlei achtste maarten en dergelijke, en dan trouwt ze en je ziet dat ze op een mooie dag haar gezicht wast... Ze snuit haar neus, en hop! Neus in de wastafel en in plaats van een neus, verontschuldigt u mij voor het woord, een gat!"

Er ontstond een geroezemoes in alle rijen, en een van de werksters liep helemaal wit de deur uit.

"Ivan Ivanovitsj!" riep de voorzitter uit.

"Het spijt me. Het is mij opgedragen, dus zeg ik het ook. Denkt u misschien dat onschuld u zal redden? Ha ha ha! Ja, er zijn onder u veel onschul..."

"Ivan Ivanovitsj!!" - riep de voorzitter uit.

Nog twee werksters gingen weg en keken ontzet achterom naar het podium.

"Komt u, bijvoorbeeld, hier naartoe; wel, laten we zeggen, met een tank gekookt water... Dan, ja... Heet, dat is duidelijk," ging de spreker verder, en hij knoopte zijn slap geworden kraagje los, "een kroes... Voor u staat 'Drink geen ongekookt water' en dergelijke spandoeken van de Komintern³, en voor uw ogen dronk een syfilislijder met zijn lip... Wel, laten we zegen, onze eigen voorzitter..."

De voorzitter begon zonder woorden te loeien.

---

¹ Dit is de internationale dag van de vrouw

² Dit was onderdeel van het uniform van verpleegsters, huisbewaarders e.d. om tussen de mensen als zodanig op te vallen

³ Allerlei plaatselijke mededelingen werden in de Sovjettijd op rode spandoeken met witte letters geschreven. Dit deed dienst voor een plaatselijke krant.

Twintig werksters veegden met afschuw hun lippen af met zakdoeken, en wie die niet had - met hun rokzomen.

"Wat jank je nou?" - vroeg de ziekenverpleger aan de voorzitter.

"Ik heb helemaal niet aan syfilis geleden!!" schreeuwde de voorzitter uit en hij begon er net zo uit te zien als een veenbes.

"Rare kerel... Ik zeg het als voorbeeld... Wel, laten we zeggen, die daar," en de ziekenverpleger wees met een trillende vinger ergens naar de eerste rij, die geheel verlaten was, na een geritsel van rokken.

"Als een vrouw op de achtste maart... de geslachtelijke, excuseert u mij voor de uitdrukking, rijpheid bereikt," zong de spreker van zijn kathedr, die steeds slapper werd in de zwoelte, "wat denkt ze dan bij zichzelf?"

"Vuilbek!" zei een scherpe stem in de achterste rijen.

"Het enige, waarvan ze droomt in de door de maan beschenen nachten, dat is het streven naar een geslachtelijke partner," meldde de ziekenverpleger, geheel uit zijn naden gebarsten.

Toen ontstond er in de leeszaal een gesteun en een tandengeknars. De bankjes donderden achterover en werden verlaten. Alle werksters gingen weg, en velen snikkend. Twee bleven er over: de voorzitter en de ziekenverpleger.

"Haar geslachtelijke partner," mompelde de ziekenverpleger, schommelend en kijkend naar de voorzitter, "mijn lieve werkster, ze geeft zich over aan de liefde en andere ondeugden..."

"Ik ben geen werkster!" riep de voorzitter uit.

"Excuseert u mij, bent u een man?" vroeg de ziekenverpleger, de ogen wijd opensperrend door de waas.

"Ja!" riep de voorzitter beledigd uit.

"Het lijkt er niet op," hikte de ziekenverpleger.

"Weet u, Ivan Ivanovitsj, u bent zo dronken als een schobbejak," riep de voorzitter trillend van verontwaardiging uit, "u heeft mijn, excuseer, feest vergald! Ik ga me over u beklagen in het centrum en zelfs hoger!"

"Nou, beklaag je maar," zei de ziekenverpleger, en hij ging op een stoel zitten en viel in slaap.

Gepubliceerd in Goedok, 27 maart 1925.